

Nivon 100 jaar oud

Verrassend vernieuwend

In een eenvoudig gebouwtje op Landgoed Bredius bij Woerden (waar schoolkinderen doordeweeks natuuronderwijs krijgen) vindt de presentatie plaats van de geheel herziene wandelgids met de aansprekende naam **Groene Hartpad**. Een streekpad van 202 km lengte met de ondertitel 'Wandelen door een oase van rust midden in de Randstad'. Dat belooft wat!

Het zaaltje loopt gestaag vol, veel hartelijke begroetingen over en weer. Het is overduidelijk: ons kent ons. Na een korte lezing over het landgoed en ook nog eentje over eendenkooien en weidevogels (te zien op de route) is het tijd voor het hoofdonderwerp: de herziene gids.

Het glimmende omslag weerkaatst in het licht, maar de vrijwilligersgroep die voor de uitvoering zorgde, glimt nog meer. Het hele pad is opnieuw bekeken, als het ware volledig op de schop gegaan. De padcoördinator en zijn team zijn bijzonder tevreden met het resultaat. Het nieuwe start- en eindpunt is Woerden, niet verwonderlijk want deze plaats noemt zich de hoofdstad van het Groene Hart.

Veel aandacht is er voor de opfrisbeurt van het wandelpad, maar nauwelijks voor de noviteiten van het nieuwe boekje. En dat is opvallend, want juist daar is sprake van een heuse herziening. De nieuwe gids kent geen routebeschrijving meer, en dat is toch min of meer het bestaansrecht van een wandelgids. Nivon heeft bewust gekozen voor een andere aanpak van de gids, waarbij het gebied dat je doorkruist uitgebreid wordt beschreven en de stap-voor-stap beschrijving op een andere, moderne manier aangeboden wordt.

Als afsluiting van de presentatie wacht nog een verrassing. Nieuwsgierig lopen we richting het station en slaan kort daarvoor rechtsaf het park in. Daar staat een wethouder van Woerden (meer fietser dan wandelaar) klaar om de nieuwe startplek van de route te onthullen: een mooie houten bank!

100-jarige

Kort na de presentatie van de herziene Groene Hartpad-wandelgids waren we te gast bij Nivon in Amsterdam. Het landelijk bureau van de vereniging is (met andere groene organisaties) gevestigd in het Hugo de Vries-laboratorium, een Rijksmonument grenzend aan de Hortus Botanicus. Geen slechte plek voor natuurvrienden/-vriendinnen.

Het Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk, beter bekend als het Nivon, is in 1960 voortgekomen uit het IAO, het Instituut voor Arbeiders Ontwikkeling dat in 1924 was opgericht met als doel de scholing van arbeiders. Deze sociale achtergrond is nog duidelijk herkenbaar in de omschrijving die het huidige Nivon van zichzelf geeft: een landelijke vereniging met een duurzaam en sociaal hart. Een vereniging die zo'n 26.000 leden telt, gedragen wordt door ruim 3000 vrijwilligers en nu dus het 100-jarig bestaan mag vieren. Proficiat!

Wandelen of kamperen?

Bij Nivon denk je in de eerste plaats aan de natuurvriendenhuizen en de kampeerterreinen, niet direct aan wandelroutes.

“En dat is best vreemd”, zegt Anke van Ravensteijn, projectleider Wandelen, “want het bekendste lange-afstand-wandelpad van Nederland, het Pieterpad, is een Nivonpad. En wat te denken van het Drenthepad? 50 jaar oud, het oudste pad van Nederland en ook een Nivonpad.”

Naast deze twee zijn er nog 4 LAW's en 6 Streekpaden onder het beheer van Nivon. In totaal zo'n 4000 kilometer wandelpad.

“Toegegeven: wandelen is jaren geleden wel een ondergeschoven kindje bij Nivon geweest. Er was geen geld meer voor. Sinds twee jaar is daar verandering in gekomen met een weer actieve Bestuurs Commissie Wandelen en iemand op het landelijk bureau voor wandelen van Nivon, ik dus. Het staat nu weer duidelijk op de kaart. Samen met Wandelnet gaan we zelfs onderzoek doen naar de toekomst van het wandelen.”

Verhard/onverhard

Speelt het onverharde pad een rol bij Nivon?

Veel routemakers gaan er prat op dat zij een groot percentage onverhard lopen kunnen presenteren in hun gidsen.

Anke wijst erop dat het werk aan de paden (de route, het onderhoud, de markering, de routewijzigingen) gebeurt door een groep vrijwilligers onder leiding van de padcoördinator. Binnen zo'n groep kan er verschil van mening zijn over bijvoorbeeld de keuze voor onverharde paden of het vermelden van verhard/onverhard in de gids. Die groep heeft veel invloed op de uiteindelijke route en de wandelgids. Nivon neemt daar geen rol in.

Papieren kaart of digitaal?

Tijdens de corona-periode zijn er veel 'nieuwe' wandelaars bijgekomen. Met vaak een mobieltje in de hand. Nivon

denkt met een nieuwe, halfdigitale aanpak van de wandelgidsen de wandelaar van nu tegemoet te komen. Er is namelijk besloten om geen routebeschrijving meer in de wandelboeken op te nemen. Het vernieuwde Groene Hartpad is daar het eerste voorbeeld van. In de gids staan wel duidelijke, topografische kaarten van 1:25.000 en daarmee kan de wandelaar prima uit de voeten. Vergeet ook niet dat de LAW's en Streekpaden allemaal gemarkeerd zijn in het veld.

Wil je toch met een routebeschrijving op pad, dan stuurt de gids je naar de website. Dat kan thuis op de pc, maar ook onderweg op de smartphone. Met de QR-codes uit de gids zijn zowel tekst als kaart als GPX van alle etappes op te halen. Voordeel hiervan is dat de informatie altijd up-to-date is en de wandelgidsen minder snel verouderen.

Flinke pil

De nieuwe opzet heeft niet bepaald een dun boekje opgeleverd. Bijna 200 bladzijden en best zwaar! Per etappe (het zijn er 11) zijn er de topografische kaarten, mooie foto's en worden alle bijzonderheden uitgebreid weergegeven (de zgn. kijkpuntbeschrijvingen). Daarnaast is de route opgedeeld in 7 landschappen en ook die worden gedetailleerd beschreven. En als extraatje zijn er nog 6 rondwandelingen opgenomen langs de hoogtenpunten van het pad.

Op de rol staan nu het Veluwe zwerfpad en het Utrechtpad. Ook deze gidsen zullen volgens de nieuwe, halfdigitale aanpak worden uitgevoerd.

Constance Kemperman

